

Zamodeluj szeregowy układ regulatorów PI prądu i prędkości. Nastawy regulatorów dobierz z kryterium modułu i symetrii. Dla ułatwienia podano wszystkie niezbędne przekształcenia. Podaj schemat blokowy uwzględniający wszystkie pojawiające się poniżej oznaczenia.

Analiza układu regulacji prądu RI:

- transmitancja obiektu :

$$G_{ob1} = G_1 \cdot G_2 \cdot c_p = \frac{k_{ps} \cdot c_p}{R_z} \cdot \frac{1}{1+s \cdot \tau_o} \cdot \frac{1}{1+s \cdot T_E} = \frac{k_{ob1}}{(1+s \cdot \tau_o) \cdot (1+s \cdot T_E)}, \text{ gdzie } k_{ob1} = \frac{k_{ps} \cdot c_p}{R_z},$$

- transmitancja układu otwartego :

$$G_{ow1} = G_{RI} \cdot G_{ob1} = \frac{1+s \cdot T_2}{s \cdot T_1} \cdot \frac{k_{ob1}}{(1+s \cdot \tau_o) \cdot (1+s \cdot T_E)} = \frac{1+s \cdot T_E}{s \cdot 2 \cdot k_{ob1} \cdot \tau_o} \cdot \frac{k_{ob1}}{(1+s \cdot \tau_o) \cdot (1+s \cdot T_E)} =$$

$$= \frac{1}{2 \cdot \tau_o \cdot s \cdot (1+s \cdot \tau_o)}, \text{ gdzie } T_2 = T_E, \text{ a } T_1 = 2 \cdot k_{ob1} \cdot \tau_o \text{ przyjęte z kryterium modułu.}$$

Kryterium modułowego optimum polega na takim dobraniu nastaw regulatora, aby moduł układu zamkniętego $A(\omega) \approx 1$ w możliwie szerokim paśmie częstotliwości.

Dla obiektu postaci $G_{ob1}(s) = \frac{K_{ob1}}{\prod_{v=1}^n (1+sT_v)}$, w którym jesteśmy w stanie wyodrębnić jedną

dominującą stałą czasową T_1 , tj. $T_1 \gg T_\Sigma = \sum_{v=2}^n T_v$, w sytuacji zastosowania regulatora

$G_R(s) = K_R \frac{1+sT_R}{s}$, kryterium określa $K_R = \frac{1}{2K_{ob1}T_\Sigma}$ oraz $T_R = T_1$ (kompensacja dużej stałej czasowej).

- transmitancja układu zamkniętego :

$$G_I = \frac{\frac{G_{ow1}}{c_p}}{1 + \frac{G_{ow1}}{c_p} \cdot c_p} = \frac{G_{ow1}}{c_p \cdot (1 + G_{ow1})} = \frac{\frac{1}{2 \cdot \tau_o \cdot s \cdot (1+s \cdot \tau_o)}}{c_p \cdot \left(1 + \frac{1}{2 \cdot \tau_o \cdot s \cdot (1+s \cdot \tau_o)}\right)} = \frac{1}{2 \cdot \tau_o^2 \cdot c_p \cdot s^2 + 2 \cdot \tau_o \cdot c_p \cdot s + c_p} =$$

$$\approx \frac{1}{c_p \cdot (1 + 2 \cdot \tau_o \cdot s)}, \text{ przyjmując, że } 2 \cdot \tau_o^2 \cdot c_p \ll 1.$$

Analiza układu regulacji prędkości R ω :

- transmitancja obiektu :

$$G_{ob2} = G_1 \cdot G_3 \cdot G_4 \cdot K_\omega = \frac{1}{c_p \cdot (1+2 \cdot \tau_o \cdot s)} \cdot \frac{R_z}{s \cdot T_M} \cdot \frac{1}{K_E} \cdot K_\omega = \frac{k_{ob2}}{(1+2 \cdot \tau_o \cdot s) \cdot s \cdot T_M}, \text{ gdzie } k_{ob2} = \frac{R_z \cdot K_\omega}{c_p \cdot K_E},$$

- transmitancja układu otwartego :

$$G_{ow2} = G_{R\omega} \cdot G_{ob2} = \frac{1+s \cdot T_4}{s \cdot T_3} \cdot \frac{k_{ob2}}{(1+2 \cdot \tau_o \cdot s) \cdot s \cdot T_M} = \frac{1+s \cdot 8 \cdot \tau_o}{s \cdot k_{ob2} \cdot 32 \cdot \tau_o^2} \cdot \frac{T_M \cdot k_{ob2}}{(1+2 \cdot \tau_o \cdot s) \cdot s \cdot T_M} =$$

$$= \frac{1}{32 \cdot \tau_o^2 \cdot s^2} \cdot \frac{1+8 \cdot \tau_o \cdot s}{1+2 \cdot \tau_o \cdot s}, \text{ gdzie } T_4 = 4 \cdot (2 \cdot \tau_o), \text{ a } T_3 = k_{ob2} \cdot \frac{8 \cdot (2 \cdot \tau_o)^2}{T_M} \text{ przyjęte z kryterium symetrii.}$$

Kryterium symetrycznego optimum polega na takim zaprojektowaniu struktury regulatora, by transmitancja układu otwartego miała postać $G_{otwarty}(s) = K \frac{sT_1 + 1}{s^2(sT_2 + 1)}$, przy $T_1 > T_2$. Jest to możliwe, jeżeli obiekt jest minimalnofazowy (zera i bieguny leżą w LPP). Logarytmiczna charakterystyka fazy takiego układu otwartego jest symetryczna względem pulsacji $\omega_g = (T_1 T_2)^{-1/2}$. Symetrię charakterystyki logarytmicznej modułu układu otwartego osiąga się nastawiając wzmocnienie $K = 1/(T_1 \sqrt{T_1 T_2})$.

Dla obiektu postaci $G_{obekt}(s) = \frac{K_{obekt}}{\prod_{v=1}^n (1 + sT_v)}$, w którym jesteśmy w stanie wyodrębnić jedną

dominującą stałą czasową T_1 , tj. $T_1 \gg T_\Sigma = \sum_{v=2}^n T_v$, lub obiektu $G_{obekt}(s) = \frac{K_{obekt}}{sT_1 \prod_{v=2}^n (1 + sT_v)}$, w

sytuacji zastosowania regulatora $G_R(s) = K_R \frac{1 + sT_R}{s}$, kryterium określa $K_R = \frac{T_1}{8K_s T_\Sigma^2}$ oraz

$$T_R = 4T_\Sigma.$$

- transmitancja układu zamkniętego :

$$G_\omega = \frac{\frac{G_{otw2}}{K_\omega}}{1 + \frac{G_{otw2}}{K_\omega} \cdot K_\omega} = \frac{G_{otw2}}{K_\omega \cdot (1 + G_{otw2})} = \frac{\frac{1}{32 \cdot \tau_o^2 \cdot s^2} \cdot \frac{1 + 8 \cdot \tau_o \cdot s}{1 + 2 \cdot \tau_o \cdot s}}{K_\omega \cdot \left(1 + \frac{1}{32 \cdot \tau_o^2 \cdot s^2} \cdot \frac{1 + 8 \cdot \tau_o \cdot s}{1 + 2 \cdot \tau_o \cdot s}\right)}$$

$$= \frac{1 + 8 \cdot \tau_o \cdot s}{32 \cdot K_\omega \cdot \tau_o^2 \cdot s^2 \cdot (1 + 2 \cdot \tau_o \cdot s) + 8 \cdot K_\omega \cdot \tau_o \cdot s + K_\omega} \approx \frac{1}{K_\omega} \cdot \frac{1 + 8 \cdot \tau_o \cdot s}{32 \cdot \tau_o^2 \cdot s^2 + 8 \cdot \tau_o \cdot s + 1}$$

przyjmując, że $64 \cdot K_\omega \cdot \tau_o^3 \ll 1$.

Dobierając filtr o odpowiedniej transmitancji przed regulatorem prędkości możemy skompensować inercję w liczniku:

- transmitancja filtru : $G_F = \frac{1}{1 + s \cdot T_F} = \frac{1}{1 + 8 \cdot \tau_o \cdot s}$, gdzie $T_F = 8 \cdot \tau_o$,

Wówczas transmitancja układu przyjmie postać :

$$G_\omega = \frac{1}{K_\omega} \cdot \frac{1}{32 \cdot \tau_o^2 \cdot s^2 + 8 \cdot \tau_o \cdot s + 1} = \frac{k \cdot \omega_o^2}{s^2 + 2 \cdot \xi \cdot \omega_o \cdot s + \omega_o^2},$$

przy czym $k = \frac{1}{K_\omega}$, $\omega_o = \frac{1}{4 \cdot \tau_o \cdot \sqrt{2}}$ oraz $\xi = \frac{\sqrt{2}}{2}$.

Przy tych założeniach układ sterowania z silnikiem będzie członem aperiodycznym drugiego rzędu, w którym decydującym czynnikiem jest inercja przekształtnika.

Powodzenia!